

بررسی ارتباط بین کارآفرینی و عملکرد تجاری در مدیران واحدهای تولیدی

مسلم عباسی

کارشناس ارشد روانشناسی

عباس ابوالقاسمی (نویسنده مسئول)

عضو هیأت علمی دانشگاه محقق اردبیلی

Email: aboghasemi1344@uma.ac.ir

محمد نریمانی

عضو هیأت علمی دانشگاه محقق اردبیلی

تاریخ دریافت: ۹۰/۳/۲۰ * تاریخ پذیرش: ۹۰/۸/۱۸

چکیده

هدف این پژوهش بررسی ارتباط بین کارآفرینی و عملکرد تجاری مدیران واحدهای تولیدی شهر اراک می باشد. نمونه این پژوهش شامل ۲۱۴ مدیر واحدهای تولیدی شهر اراک می باشد که به صورت تصادفی انتخاب گردیدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه جامع کارآفرینی و چک لیست عملکرد تجاری استفاده شده است. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین کارآفرینی (و مولفه های آن) و عملکرد تجاری مدیران واحدهای تولیدی رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($P < 0.05$). نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیری نشان داد که نیاز به پیشرفت، تمایل به خلاقیت، خطر پذیری، نیاز به استقلال و عزم و اراده در پیش بینی عملکرد تجاری سهم معنی داری دارند. در مجموع این نتایج بیان می کند که سطوح بالای کارآفرینی، عملکرد تجاری را در مدیران واحدهای تولیدی افزایش می دهد.

واژه‌های کلیدی: کارآفرینی، عملکرد تجاری، مدیران واحدهای تولیدی، اراک.

۱- مقدمه

عملکرد تجاری یکی از مباحثی است که در بسیاری از کشورهای توسعه یافته مورد بحث و توجه زیادی قرار گرفته است. روانشناسان، رشد اقتصادی و عملکرد تجاری را به عنوان محصول رفتارهای انسانی می دانند و معتقدند انگیزه ها و نیازها، در عملکرد افراد و در نهایت در رشد و توسعه اقتصادی تأثیر دارند (Okpara, 2009). علی رغم این که مطالعات متعددی در مورد کارآفرینی و عملکرد صورت گرفته است، اما در مورد اندازه گیری آن توافقی وجود ندارد. اگر چه رابطه بین کارآفرینی و عملکرد از جنبه های مختلف بررسی شده است اما فعالیت های کارآفرینی منجر به عملکرد های متفاوتی شده است. در مطالعات اولیه عملکرد به عنوان رشد و عملکرد مالی بررسی شده است (Wiklund, 1999). اما در مطالعات اخیر تر از اندازه های عینی تری برای بررسی عملکرد استفاده شده است (Kropp et al., 2010).

کارآفرینی و گسترش فرهنگ کارآفرینی در واحدهای تولیدی، سهم قابل توجهی در تحولات صنعتی، اقتصادی و تجاری دارد و این واحدها به طور مستقیم می توانند ضمن پاسخگویی به نیازهای جامعه، در تنظیم فعالیت های اقتصادی و امنیت حرفه ای نیز موثر باشند. به نظر می رسد که توجه به توسعه کارآفرینی و مولفه های آن در فرآیندهای عملیاتی و خدماتی بتواند راهکار مناسبی برای موفقیت این واحدها باشد (Imani pour and Zivedar, 2008). با توجه به این که واحدهای تولیدی نقش مهمی در توسعه اقتصادی کشور دارند و زیر ساخت های لازم را برای فعالیت های تولیدی، رقابت و جذب سرمایه فراهم می آورند، این پژوهش به دنبال بررسی رابطه بین کارآفرینی و عملکرد تجاری مدیران واحدهای تولیدی در شهر اراک است. همچنین از کارآفرینی به عنوان موتور حرکت توسعه اقتصادی یاد شده است. در واقع کارآفرینی عامل اصلی ایجاد خلاقیت و نوآوری می باشد و فرآیندی است که کارآفرین آنرا در جهت مناسب برای نیل به اهداف راهبردی می نماید (Ahmad Pour, 2010). کارآفرینی و ویژگیهای آن عامل مهمی برای موفقیت مدیران شرکت ها است. بیشترین سهم پژوهشی کارآفرینی مربوط به نیاز به پیشرفت است. نیاز به پیشرفت رفتاری است که در جهت رقابت برای رسیدن به سطح مطلوب انجام می پذیرد (McClelland, 1969). می توان نتیجه گیری کرد که نیاز به پیشرفت در افرادی که فعالیت های اقتصادی خود را آغاز می کنند، بالاتر است. (McClelland and Koestener, 1992) و (Begley and Boyd, 1987) نشان دادند که نیاز به پیشرفت در بین کارآفرینان به ویژه در پایه گذاران شرکت ها، در مقایسه با غیر کارآفرینان و حتی مدیران بالاتر است (Johnson, 1990) و (Phillis, 1995). بین نیاز به پیشرفت و کارآفرینی همبستگی معنی داری نشان دادند (Shaver and Scott, 1991) و دریافتند که نیاز به پیشرفت یک پیش بینی کننده قوی برای کارآفرینی است.

خلاقیت توانایی خلق ایده های جدید است که ممکن است به محصولات یا خدمات جدید نیز منجر شوند. هم نوآوری و هم خلاقیت از اجزای جدا نشدنی کارآفرینی می باشند، به طوری که (Drucker, 2010) معتقد است کار آفرینی بدون نوآوری وجود ندارد و بالعکس. (Shaver, Williams, and Scott, 2007) در مطالعه ای به این نتیجه رسیدند که افراد دارای ویژگی های کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری بیشتری نشان می دهند.

خطر پذیری احتمال ادراک شده دریافت پاداش های مربوط به موفقیت است، پیش از آن که فرد خودش را در معرض نتایج مربوط به شکست قرار دهد (Miner, Smith and Braacker, 2008 ; Brockhaus, 2007). برخی از مطالعات مشخص کرده اند که کار آفرینان تمایل به خطر پذیری بالاتری دارند. در حالی که برخی دیگر از پژوهشها رکن اساسی را نه

خطر کردن بلکه خلاقیت می دانند (Lumpkin, and Erdogan, 2006). (Howell and Avolio, 2005) به این نتیجه رسیدند که کارآفرینان بالقوه مخاطره پذیری بیشتری دارند.

نیاز به استقلال از ویژگیهایی است که به عنوان یک عامل بسیار برانگیزاننده مورد تأکید قرار گرفته است. در واقع نیاز به استقلال را می توان به عنوان کنترل داشتن بر سرنوشت خویش و کاری را برای خود انجام دادن تعریف کرد (Mckeran, and Flannigan, 1996). میل به استقلال و آزادی عمل، نیروی انگیزشی برای کارآفرینان است. در پژوهشی با بررسی صاحبان شرکتهای کوچک بدست آمد که نیاز به استقلال به عنوان یک عامل انگیزشی فعالیت های اقتصادی است (Longenecher, Moore, and Petty, 1997). کارآفرینان در مقایسه با غیر کارآفرینان بیشتر تمایل دارند تا کارها را به طور مستقل و مطابق با سلیقه خود انجام دهند (Hornaday, 1982).

عزم و اراده نیز ویژگی مهمی است که در کارآفرینان وجود دارد (Timmons, 1990). کار آفرینی به پشتکار، میزان جدیت و سماجت فرد به منظور پایان رساندن یک کار، بعد از شروع آن اشاره دارد. کارآفرینان می دانند که هیچ تغییری بدون تلاش و پافشاری حاصل نمی شود و اعتقاد دارند که پشتکار عامل اصلی رسیدن به موفقیت است (Antonicic, and Prodan, 2008). در پژوهشی بر روی واحدهای تجاری کوچک در آلمان دریافتند که عزم و اراده بر فعالیت کارآفرینی اثر مثبت دارد و این به نوبه خود عملکرد اقتصادی و تجاری این مدیران را افزایش می دهد.

(Shaker, 2002) در پژوهشی نشان داد فعالیت های کارآفرینانه با پیشرفت و توسعه در تجارت مرتبط است و باعث بهبود عملکرد تجاری شرکت ها می شود. (Markman, and Baron, 2003) در پژوهشی نشان دادند که کارآفرینان به علت دارا بودن بعضی از ویژگی های شخصیتی مانند خودکارآمدی، توانایی درک فرصت ها، پشتکار، سرمایه اجتماعی و مهارت های اجتماعی، احتمال موفقیت بیشتر، عملکرد بهتر و بهره وری بیشتری خواهند داشت.

در تحقیقات مختلف بین خلاقیت و عملکرد تجاری همبستگی مثبت بدست آمده است برای مثال:

(Manu, Sriram, 1999; Howell and Avolio, 2002); (Kennedy and Lydia, 2007; Gamble, 2000) (Colquitt, Scott, and Lepine, 2007) بین خطر پذیری و عملکرد تجاری ارتباط معنی داری بدست آوردند.

ویکلاند و شپیبرد در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که جهت گیری کارآفرینی موجب بهبود عملکرد شرکتها می شود و این زمانی میسر می شود که جهت گیری کارآفرینی در کنار دو عامل دیگر یعنی دسترسی به سرمایه و پویایی محیط قرار گیرد (Wiklund, and Shepherd, 2004). پارکر نشان داد که برنامه های آموزشی کارآفرینی عملکرد تجاری افراد شاغل در شرکت ها را بهبود می دهد (Parker, 2005). لی لیوو و ژاوو دریافتند که نوآوری با عملکرد تجاری، رابطه مثبت و با مخاطره پذیری، رابطه منفی دارد (Li, Liu and Zhao, 2006). آلوانتیس و سالواو دریافتند بین جهت گیری کارآفرینی و بهبود در عملکرد شرکت های تجاری رابطه مثبت معنی داری وجود دارد (Avlonitis, and Salavou, 2007). کوریت و اندرو در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی و نوآوری با عملکرد رابطه مثبت دارد (Hmieleski, Corbett, and Andrew, 2007). دیوید و همکارانش در پژوهشی دریافتند که تلاش برای نوآوری اثر غیر مستقیمی بر عملکرد اقتصادی از طریق کارآفرینی دارد (David et al., 2008). آنتونیک و پاردون در پژوهشی نشان دادند که فعالیت های کارآفرینی و به ویژه نوآوری نقش مهمی در رشد اقتصادی و عملکرد تجاری دارد (Antonicic and Prodan, 2008). آدرستچ، بوتنه و کیاباخ در پژوهشی بر روی مدیران شرکت های تولیدی دریافتند که کارآفرینی بر عملکرد اقتصادی تأثیر دارد (Audretsch, Bönnte,

(and Keilbach, 2008). اوکیارا در پژوهشی بر روی مدیران شرکت‌ها نشان داد که مدیران دارای جهت‌گیری مناسب در کارآفرینی در مقایسه با مدیران دیگر، عملکرد تجاری و اقتصادی بهتری دارند (Okpara, 2009). ایمانی پور و زیودار (۱۳۸۷) با بررسی رابطه بین گرایش به کارآفرینی و عملکرد در شرکت سهامی بیمه ایران در شهر تهران نشان دادند که بین گرایش به کارآفرینی شرکتی و عملکرد رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

با توجه به اثرات عمده کارآفرینان بر توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه و پژوهش‌های اندک در نمونه‌های ایرانی، انجام این پژوهش از اهمیت زیادی برخوردار است. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه برخی از ویژگی‌های کارآفرینی با عملکرد تجاری در مدیران واحدهای تولیدی می‌باشد.

- فرضیه‌ها

بین کارآفرینی و عملکرد تجاری مدیران واحدهای تولیدی رابطه مثبت وجود دارد.
مولفه‌های کارآفرینی، عملکرد تجاری مدیران واحدهای تولیدی را پیش‌بینی می‌کنند.

۲- مواد و روش‌ها

این پژوهش از نوع همبستگی است. در این پژوهش ویژگی‌های کارآفرینی (نیاز به پیشرفت، خلاقیت، خطرپذیری، پشتکار و نیاز به استقلال) به عنوان متغیرهای پیش‌بین و عملکرد تجاری به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شده‌اند. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مدیران واحد‌های تولیدی شهر اراک در سال ۱۳۸۶ بود ($N=500$). نمونه این پژوهش شامل ۲۱۴ مدیر واحد‌های تولیدی شهر اراک بود که به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند (بر اساس جدول مورگان اندازه نمونه مناسب از چنین جامعه‌ای حدود ۲۰۰ نفر می‌باشد). ضمناً ۶ پرسشنامه به علت نقص در پاسخها حذف و ۲۰۸ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از:

الف) آزمون جامع کارآفرینی: آزمون جامع کارآفرینی توسط صمد آقایی (۱۳۷۸) ساخته شده است که دارای ۵۴ ماده می‌باشد. آزمودنی به هر آیتم به صورت «کاملاً موافقم» و «کاملاً مخالفم» پاسخ می‌دهد. دامنه نمرات آزمودنی در این مقیاس بین صفر و ۵۴ می‌باشد. این آزمون مولفه‌های نیاز به پیشرفت، تمایل به خلاقیت، خطرپذیری، نیاز به استقلال و پشتکار را می‌سنجد. ضرایب پایایی این آزمون با روش بازآزمایی (بعد از یکماه) $0/58$ و ضریب همسانی درونی با روش آلفای کرونباخ $0/83$ بود.

ب) چک لیست عملکرد تجاری: ملاک‌های سنتی برای اندازه‌گیری عملکرد تجاری شامل موفقیت در سرمایه‌گذاری، بازده در حقوق صاحبان سهام، بازگشت دارایی، و یا سهم بازار بود که ظاهراً برای بررسی شرکت‌های متوسط کارآفرینی مناسب و کافی نبودند. دیس و لامپکین چندین ملاک را در مورد اندازه‌گیری عملکرد تجاری نظیر رشد فروش، سهم بازار، سودآوری، عملکرد کلی و رضایت سهام‌داران معرفی کردند (Dess and Lumpkin, 1996). در این پژوهش برای اندازه‌گیری عملکرد تجاری از چک لیست لی، لیو و زاهو^۱ (۲۰۰۶) استفاده شد. این چک لیست ۲۵ آیتم دارد و هر آزمودنی به این آیتم‌ها به صورت پنج‌گزینه‌ای (هرگز، کمی، تا حدودی، زیاد و خیلی زیاد) پاسخ می‌دهد. سوالات این چک لیست در مورد سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها، ظرفیت تولید، میزان منابع انسانی مورد استفاده، میزان ارائه محصول، عرضه محصولات جدید به بازار، میزان فروش یا صادرات،

¹.Li, Liu & Zhao

میزان تولید، میزان سرمایه گذاری، میزان سهم در بازار، توانایی رقابت، افزایش بهره وری نیروی انسانی بود. ضریب پایایی با آزمایی این چک لیست ۰/۶۵ و ضریب آلفای کرونباخ آن ۰/۸۸ گزارش شده است.

در این پژوهش برای جمع آوری اطلاعات ابتدا مدیران واحدهای تولیدی مشخص شدند. سپس اهداف تحقیق برای هر یک از آزمودنیها توضیح داده شد و پرسشنامه جهت گیری کارآفرینی و چک لیست عملکرد تجاری به ترتیب در اختیار آزمودنیها قرار گرفت و از آنها خواسته شد که به دقت سوالات را مطالعه نموده و پاسخ های مورد نظر را متناسب با ویژگیهای خود انتخاب نمایند و سوالی را تا حد امکان بی جواب نگذارند. سپس داده های جمع آوری شده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند. ضمناً تکمیل پرسشنامه ها به صورت انفرادی و زمان اجرای آنها حدود ۲۵ دقیقه بود.

جدول شماره ۱ میانگین (و انحراف معیار) کارآفرینی و مولفه های آن را در مدیران واحدهای تولیدی نشان می دهد. همان طور که مشاهده می شود میانگین (و انحراف معیار) نمره های نیاز به پیشرفت ۲۰/۰۵ (۴/۰۳)، نیاز به استقلال ۳/۹۴ (۱/۴۵)، تمایل به خلاقیت ۶/۵۸ (۲/۴۳)، خطرپذیری ۶/۰۷ (۱/۸۴) و عزم و اراده ۸/۲۷ (۲/۶۷) می باشد. همچنین میانگین (و انحراف معیار) نمره عملکرد تجاری مدیران ۳۳/۷۳ (۵/۷۶) می باشد.

کارآفرینی	میانگین	انحراف معیار	عملکرد تجاری
نیاز به توفیق	۲۰/۰۵	۴/۰۳	۰/۴۰***
نیاز به استقلال	۳/۹۴	۱/۴۵	۰/۳۴***
خلاقیت	۶/۵۸	۲/۴۳	۰/۳۶***
خطر پذیری	۶/۰۷	۱/۸۴	۰/۳۵***
عزم و اراده	۸/۲۷	۲/۶۷	۰/۳۳***
کل	۴۴/۹۵	۸/۸۸	۰/۵۴***

***P < ۰/۰۰۱ **P < ۰/۰۱

جدول شماره (۱): میانگین و انحراف معیار و ضرایب همبستگی بین مولفه های کارآفرینی و عملکرد تجاری در مدیران واحدهای تولیدی

برای بررسی ارتباط بین مولفه های کارآفرینی و عملکرد تجاری از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همان طور که در جدول شماره (۱) مشاهده می شود بین کارآفرینی و عملکرد تجاری رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($r=0/54$). همچنین مولفه های نیاز به پیشرفت ($r=0/40$)، نیاز به استقلال ($r=0/34$)، تمایل به خلاقیت ($r=0/36$)، خطرپذیری ($r=0/35$) و عزم و اراده ($r=0/32$) با عملکرد تجاری رابطه معنی داری دارند ($P < 0/01$).

متغیر پیش بین	شاخص منبع	SS	df	MS	F	P
نیاز به پیشرفت	رگرسیون	۱۴۴۳/۷۰	۱	۱۴۴۳/۷۰	۵۱/۰۱	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۷۵۸۵/۵۷	۲۶	۲۸۳/۳۰		
نیاز به استقلال	رگرسیون	۱۷۸۷/۵۱	۲	۸۹۳/۷۶	۳۲/۹۵	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۷۲۴۱/۷۵	۲۶	۲۷/۱۲		
خلاقیت	رگرسیون	۲۱۵۷/۱۸	۳	۷۱۹/۰۶	۲۷/۸۳	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۶۸۷۲/۰۸	۲۶	۲۵/۸۴		
خطرپذیری	رگرسیون	۲۴۶۲/۴۶	۴	۶۱۵/۶۱	۲۴/۸۴	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۶۵۶۶/۸۱	۲۶	۲۴/۷۸		
عزم و راده	رگرسیون	۲۵۶۹/۴۳	۵	۵۱۳/۸۹	۲۱/۰۱	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۶۴۵۹/۸۳	۲۶	۲۴/۴۷		

جدول شماره (۲): نتایج تحلیل رگرسیون عملکرد تجاری روی مولفه های کارآفرینی مدیران

با توجه به اینکه این پژوهش به دنبال پیش بینی عملکرد تجاری مدیران بوده است، این متغیر به ترتیب روی هر یک از مولفه های نیاز به پیشرفت، نیاز به استقلال، تمایل به خلاقیت، خطرپذیری و عزم و اراده به شیوه گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. همان گونه که در جدول شماره (۲) ملاحظه می شود مولفه های نیاز به پیشرفت، نیاز به استقلال، خلاقیت، خطرپذیری و عزم و اراده بهترین پیش بینی کننده عملکرد تجاری مدیران بوده اند. نسبت های معنی دار F بیانگر ارتباط این مولفه ها با عملکرد تجاری است ($p < 0.001$).

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	R	R2	SE	B	Beta	t (P)
عملکرد تجاری	نیاز به پیشرفت	۰/۴۰۰	۰/۱۶۰	۰/۰۷۲	۰/۵۱۲	۰/۴۰۰	۷/۱۴ (۰/۰۰۱)
	نیاز به استقلال	۰/۴۴۵	۰/۱۹۸	۰/۲۳۷	۰/۸۴۵	۰/۲۱۳	۳/۵۶ (۰/۰۰۹)
	تمایل به خلاقیت	۰/۴۸۹	۰/۲۳۹	۰/۱۴۸	۰/۵۶۱	۰/۲۳۶	۳/۷۸ (۰/۰۰۱)
	خطرپذیری	۰/۵۲۲	۰/۲۷۳	۰/۱۸۹	۰/۶۶۵	۰/۲۱۱	۳/۵۱ (۰/۰۰۱)
	پشتکار	۰/۵۳۳	۰/۲۸۵	۰/۱۵۴	۰/۳۲۳	۰/۱۴۹	۲/۰۹ (۰/۰۴)

جدول شماره (۳): نتایج مربوط به ضریب تعیین و ضرایب رگرسیون

خلاصه اطلاعات مربوط به ضریب تعیین و نسبت های حاصل از تحلیل رگرسیون عملکرد تجاری، روی مولفه های نیاز به پیشرفت، نیاز به استقلال، خلاقیت، خطرپذیری و عزم و اراده در جدول فوق نشان داده شده اند. با توجه به جدول شماره (۳) می توان نتیجه گرفت که مولفه نیاز به پیشرفت به تنهایی حدود ۱۶ درصد واریانس عملکرد تجاری را تبیین می کند. اما با افزودن مولفه نیاز به استقلال میزان تبیین این دو متغیر حدود ۲۰ درصد، با افزودن متغیر تمایل به خلاقیت میزان تبیین این سه متغیر حدود ۲۳ درصد، با افزودن متغیر خطرپذیری میزان تبیین این چهار متغیر حدود ۲۷ درصد و با افزودن متغیر عزم و اراده میزان تبیین این پنج متغیر حدود ۲۹ درصد گردید. با توجه به تفاضل مقدار تبیین شده می توان گفت که نیاز به پیشرفت، سهم بیشتری در تبیین تغییرات عملکرد تجاری مدیران واحدهای تولیدی دارد و افزودن چهار متغیر دیگر به این متغیر، ضریب تعیین ۱۶ درصدی را به ۲۹ درصد، افزایش داده است.

۳- نتایج و بحث

این مطالعه رابطه بین کارآفرینی و عملکرد تجاری مدیران واحدهای تولیدی شهر اراک را مورد بررسی قرار داد. در این پژوهش نیز قابلیت پنج مولفه کارآفرینی در پیش بینی عملکرد تجاری مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد:

الف) بین کارآفرینی و عملکرد تجاری مدیران همبستگی معنی داری وجود دارد ($P < ۰/۰۱$). این نتیجه با یافته های پژوهشی دیگر برای مثال (Shaker, 2002؛ Wiklund, and Shepherd, 2004؛ Markman, and Baron, 2003؛ Avlonitis, and Salavou, 2007؛ Hmieleski, Corbett, and David, Bonte, and Keilbach, 2008؛ Andrew, 2007) همسویی دارد. نتایج این پژوهشها حاکی از این است افرادی که ویژگیهای کارآفرینی دارند از نظر شغلی و تجاری موفق تر هستند. این نتیجه نیز با یافته ایمانی پور و زیودار (۱۳۸۷) که بین گرایش به کارآفرینی شرکتی و عملکرد کارکنان شرکت سهامی بیمه ایران رابطه مثبت معنی داری نشان داده اند، همخوانی دارد.

ب) بین نیاز به پیشرفت و عملکرد تجاری همبستگی مثبت وجود دارد ($P < 0.01$). این نتیجه با یافته‌های پژوهشی دیگر (برای مثال (Miner et al., 1994; Phillis, 1995; Shaver and Scott, 1991) همسویی دارد. این پژوهشها نشان داده اند که افراد دارای نیاز به پیشرفت بالا عملکرد شغلی و تجاری بهتری داشته و به موفقیت بیشتری دست پیدا می کنند (McClelland, 1969) معتقد است که نیاز به پیشرفت در افرادی که فعالیت های اقتصادی خود را آغاز می کنند، بالاتر است. این افراد تمایل دارند تا همواره در چالش باشند و در راه رسیدن به اهداف قابل دسترس و همچنین نسبت به عملکرد خود، به بازخورد مثبت نیاز دارند. این افراد ترجیح می دهند تا شخصاً مسوولیت حل مشکلات، تعیین اهداف و دستیابی به آنها را از طریق تلاش شخصی به عهده گیرند. این نیاز، انگیزه اصلی توسعه اقتصادی کشورها بوده و در تصمیم گیری فرد برای کارآفرین شدن تاثیر به سزایی دارد.

ج) بین نیاز به استقلال و عملکرد تجاری همبستگی مثبت وجود دارد ($P < 0.01$). این نتیجه با این یافته (Frey, 1984) همسویی دارد که نیاز به استقلال پیش بینی کننده خوبی برای عملکرد تجاری و شغلی است. همچنین این نتیجه با این یافته که نیاز به استقلال به عنوان یک عامل انگیزشی فعالیت های اقتصادی است، همخوانی دارد (Longenecher Moore, and Petty, 1997). نیاز به استقلال از ویژگیهایی است که به عنوان یک نیروی بسیار برانگیزاننده مورد تأکید قرار گرفته است. نیاز به استقلال داشتن بر سرنوشت خویش است و از این طریق فرد احساس می کند شخصاً بر سرنوشت خویش احاطه دارد. د) بین خلاقیت و عملکرد تجاری همبستگی مثبت وجود دارد ($P < 0.01$). این نتیجه با یافته های پژوهشی دیگر برای مثال (Manu, Sriram, 1999; Howell and Avolio, 2002 (Kennedy and Lydia, 2007; Gamble, 2000) همسویی دارد. نتایج این تحقیقات حاکی از این است که خلاقیت و انعطاف پذیری از ویژگیهای مهم افراد کارآفرین می باشد. در تبیین این یافته می توان گفت که بین ویژگی های افراد خلاق و نوآور و افراد کارآفرین همپوشی وجود دارد. به طوری که برخی از پژوهشگران کارآفرینی را مطابق با خلاقیت و نوآوری تصور می کنند. (Drucker, 1985) معتقد است کارآفرینی بدون خلاقیت و نوآوری حاصلی ندارد. خلاقیت از این جهت برای کارآفرینان مهم است که آنها دارای ابزارهای متعددی همچون افراد، سرمایه، بازار، ایده و تفکرات هستند و برای موفقیت نیاز دارند تا این ابزارها را به شیوه های جدید و متفاوتی سازماندهی کنند. بنابراین خلاقیت و نوآوری یکی از شروط لازم برای موفقیت فعالیتهای کارآفرینانه محسوب می شود.

ه) بین خطرپذیری و عملکرد تجاری در مدیران واحد های تولیدی رابطه مثبت وجود دارد. نتایج به دست آمده از این پژوهش با یافته (Howell and Avolio, 2002) همخوانی دارد که خطرپذیری منجر به افزایش عملکرد شغلی و تجاری در واحدهای تولیدی می شود. همچنین با این یافته پژوهشی (Colquitt et al., 2007) همسویی دارد که خطرپذیری با عملکرد تجاری ارتباط معنی داری دارد. استقبال از خطر در کارآفرینان و توانایی های آنها برای تأثیر در نتیجه کار باعث می شود که در فعالیت های شغلی و تجاری خود موفق باشند.

و) بین عزم و اراده و عملکرد تجاری همبستگی مثبت معنی داری بدست آمد ($P < 0.01$). این نتیجه با این یافته (Audretsch, Bönnte, and Keilbach, 2008) همسویی دارد که افراد دارای عزم و اراده عملکرد شغلی و تجاری بهتری دارند. همچنین این نتیجه در راستای پژوهش (Antoncic and Prodan, 2008) است که عزم و اراده بر فعالیت کارآفرینی مدیران اثر مثبت دارد و این به نوبه خود عملکرد اقتصادی و تجاری را افزایش می دهد. عزم و اراده و تلاش کارآفرینان موجب می شود که با

تفکر و منطق با موانع مقابله نموده و با موفقیت به اهداف از پیش تعیین شده برسند. عزم و تلاش برای نوآوری بر فعالیت کارآفرینی اثر می گذارد و این به نوبه خود عملکرد اقتصادی و تجاری را افزایش می دهد.

ز) نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ویژگیهای نیاز به پیشرفت، نیاز به استقلال، خلاقیت، خطرپذیری و عزم و اراده، ۲۹٪ واریانس عملکرد تجاری مدیران را تبیین نمایند. این نتیجه نشان می دهد که احتمالاً ۷۱ درصد واریانس باقیمانده توسط متغیرهای دیگر تبیین می شود.

در مجموع با توجه به این که کارآفرینی و مولفه های آن بر عملکرد تجاری مدیران نقش موثری دارند، پیشنهاد می شود شاخص های کار آفرینی (انگیزه پیشرفت، خلاقیت، خطر پذیری، نیاز به استقلال و عزم و اراده) به عنوان ملاکهای مهم انتخاب مدیران واحدهای تجاری تلقی گردد. با توجه به محدود بودن نمونه پژوهش به شهر اراک و بررسی مدیران واحدهای تولیدی متوسط، در تعمیم پذیری نتایج باید احتیاط کرد.

۴- منابع

- 1- Ahmad Pour Daryani, Mahmoud. 2010. Entrepreneurship: Definitions, Theories and Models. 1st ed. Tehran: Pardis Publication.
- 2- Antoncic, A., & Prodan, I. 2008. Alliances, Corporate Technological Entrepreneurship and Firm Performance: Testing a Model on Manufacturing Firms. *Journal of Technovation*. 28:275-265.
- 3- Audretsch, D.B., Bönte, W., and Keilbach, M. 2008. Entrepreneurship Capital and its Impact on Knowledge Diffusion and Economic Performance. *Journal of Business Venturing*. In Press.
- 4- Avlonitis, G.J., & Salavou, H.E. 2007. Entrepreneurial orientation of SMEs, Product Innovativeness, and Performance. *Journal of Business Research*. 60:5.566-575.
- 5- Begley, T.M., & Boyd, D.P. 1987. Psychological Characteristics Associated with Performance in Entrepreneurial Firms and Smaller Businesses. *Journal of Business Venturing*. 2:79-93.
- 6- Brockhaus, R.H. 2007. Risk-taking Propensity of Entrepreneur. *Journal of Academy of Management*. 23:509-520.
- 7- Colquitt, J.A., Scott, B.A., & Lepine, J.A. 2007. Trust, Trustworthiness, and Trust Propensity: A Meta- Analytic Test of Their Unique Relationships with Risk Taking and Job Performance. Department of Management, Warrington College of Business Administration, University of Florida.
- 8- David, B., Bonte, W., & Keilbach, M. 2008. Entrepreneurship Capital and its Impact on Knowledge Diffusion and Economic Performance. *Journal of Business Venturing*. 2:452-265.
- 9- Drucker, P. 2010. The Discipline of Innovation. *Harvard Business Review*, p: 67-72.
- 10- Frey, R.S. 1984. Need for Achievement, Entrepreneurship, and Economic Growth: A Critique of the McClelland Thesis. *Journal of Social Science*. 21:125-134.
- 11- Gamble, J.E. 2000. Management Commitment to Innovation and Esop Stock Concentration. University of South Alabama, Mobile, AL USA.

- 12- Hmieleski, M., Corbett, C., and Andrew, C.(2007). The contrasting interaction effects of improvisational behavior With Entrepreneurial Self-efficacy on New Venture Performance and Entrepreneur Work Satisfaction. *Journal of Business Venturing*. 23:496-482.
- 13- Howell, J.M., and Avolio, B.J. 2005. Transformational Leadership, Transactional, Leadership, Locus of Control, and Support for Innovation: Key Predictors of Consolidated Business- Unit Performance. *Journal of Business*.
- 14- Imani-pour, Narges & Zive dar, Mehdi. 2008. A Survey on Entrepreneurship Tendency of Companies and Applications. *Journal of Entrepreneurship Development*. 1:2. 11-34.
- 15- Jennings, R., Cox, C., and Cooper, C. 1994. *Business Elites*, London. Routledge. Entrepreneurial Beliefs, Creativity and Risk-taking: Personality or situation? Unpublished manuscript, College of William and Mary.
- 16- Johnson, B.R. 1990. Toward a Multidimensional Model of Entrepreneurial: The Case of Achievement Motivation and the Entrepreneur: *Entrepreneur Theory and Practice*. 14:30.39-54.
- 17- Kennedy, F., & Lydia, S. 2007. Team Performance Measurement: A System to Balance Innovation and Empowerment with Control. *Advances in Management Accounting*.
- 18- Kropp, F., Lindsay, N. J., & Shoham, A. 2010. Entrepreneurial, Market, and Learning Orientations and international entrepreneurial business venture performance in South African firms, *International Marketing Review*.23:5. 504-523.
- 19- Li, Y., Liu Y., & Zhao, Y. 2006. The Role of Market and Entrepreneurship Orientation and Internal Control in the New Product Development Activities of Chinese firm. *Journal of Industrial Marketing Management*. 35:3.336-347.
- 20- Longenecher, G., Moore, C., and Petty, W. 1997. *Small Business Management: AH Entrepreneurial Emphasis*. Cincinnati, Ohio: South- Western College pub.
- 21- Lumpkin, G. T. & Gregory G. Dess. 1996. Clarifying the Entrepreneurial Orientation Construct and linking it to Performance, *Academy of Management Review*. 21:135-172.
- 22- Lumpkin, G.T., & Erdogan, B. 2006. If not Entrepreneurship, Can Psychological characteristics Predict Entrepreneurial Orientation? A Pilot Study, Working paper. Chicago: University of Illinois at Chicago.
- 23- Manu, F.A., Sriram, V. 1999. Innovation, Marketing Strategy, Environment, and Performance. *Journal of Business*.
- 24- Markman, G.D., & Baron, R.A. 2003. Person- Entrepreneurship Fit: Why Some People are More Successful as Entrepreneurs than Others.
- 25- Masoud-Nia, Ibrahim. A Survey on Investigating and Assessing Character's Pardimes in Studying and Estimating Job Providing. *Journal of Scientific Behavior*. 14:23.53-64.
- 26- McClelland, D.C. 1969. *Motivating Economic Achievement*. New York: Free Press.

- 27- McClelland, D.C., & Koestner, R. 1992. The Achievement Motive. In Charles, P. Smith (ed). *Motivation and Personality: Handbook of Thematic Content Analysis*: New York: Cambridge University Press, 142-153.
- 28- Mckeran, D., and Flannigan, E. 1996. *Shaping the Entrepreneurial Company*, Chslford. Management Books, 2000 Ltd.
- 29- Miner, J.B., Smith, N.R., & Bracker, J.S. 2008. Role of Entrepreneurial Task Motivation in the Growth of Technologically Innovative firms. *Journal of Applied Psychology*. 79:4.627- 630.
- 30- Okpara, J. 2009. *Entrepreneurial Orientation and Export Performance: Evidence from an Emergent Economy*. College of Business, Bloomsburg University.
- 31- Parker, S.C. 2005. *Learning about the Unknown: How Fast Do Entrepreneurs Adjust their Beliefs?* U.K: University of Durham.
- 32- Phillis, E. G. 1995. *What's Achievement Got to Do with It?* *Frontiers of Entrepreneurship Research* Wellesleg, MA: Babson College.
- 33- Samad-Aghaie, Jalil. 1999. *Entrepreneurship organizations*. 1st ed. Tehran: Governmental Management Education Center Publication.
- 34- Shaker, A. Z. 2002. *Environment, Corporate Entrepreneurship, and Financial Performance: A Taxonomic Approach*. Georgia State University.
- 35- Shaver, K.G., & Scott, L.R. 2007. Person, Process, Choice: The Psychology of New Venture Creation. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 16:4. 23-45.
- 36- Shaver, K.G., Williams, S.L., and Scott, L.R. 1990. *Entrepreneurial Beliefs, Creativity and risk-taking: Personality or Situation?* Unpublished Manuscript, College of William and Mary.
- 37- Timmons, J.A. 1990. *New Venture Creation: Entrepreneurship in the 1990*. Homewood, III: Irwin.
- 38- Wiklund, J. 1999. The Sustainability of the Entrepreneurial Orientation-Performance Relationship. *Journal of Frontiers of Entrepreneurship Research*. Chapter XXXI. Wellesley, MA: Babson College.
- 39- Wiklund, J., & Shepherd, D. 2004. *Entrepreneurial Orientation and Small Business performance: A Confiyvrtional Approach*, Center for Entrepreneurship and Business Creation. Stockholm School of Economics, Sweden.